

RAPPORT

Delårsrapport 1

Region Gotland

Fastställt av regionstyrelsen

Framtagen av regionstyrelseförvaltningen

Datum 2021-04-26

Gäller januari-mars 2021

Ärendenr RS 2021/5

Version [1.0]

Region Gotland

Besöksadress Visborgsallén 19

Postadress SE-621 81 Visby

Telefon +46 (0)498 26 90 00

E-post regiongotland@gotland.se

Org nr 212000-0803

Webbplats www.gotland.se

Innehåll

Sammanfattning	3
Händelser av väsentlig betydelse	4
Väsentliga personalförhållanden	5
Personalvolym	6
Sjukfrånvaro	7
Ekonomisk uppföljning	7
Periodens resultat 111 mnkr	7
Årsprognos 96 mnkr	8
Nämndernas periodresultat och årsprognos	9
Nämndernas periodresultat 19 mnkr	9
Nämndernas årsprognos -71 mnkr.....	10
Nettokostnadsutveckling i nämnderna	11
Investeringar och exploatering.....	12
Nämndernas sammanfattande kommentarer	13
Regionstyrelsen, -11 mnkr.....	13
Regionstyrelseförvaltningen, -8 mnkr.....	13
Samhällsbyggnadsförvaltningen - Räddningstjänsten, -5 mnkr	14
Politikerorganisationen, 2 mnkr	14
Tekniska nämnden, -47 mnkr	14
Miljö- och byggnämnden, -1 mnkr.....	15
Barn- och utbildningsnämnden, -13 mnkr	15
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 1 mnkr	16
Socialnämnden, 0 mnkr.....	17
Hälso- och sjukvårdsnämnden, 0 mnkr	18

Sammanfattning

Delårsrapport 1 omfattar perioden januari-mars och är i huvudsak inriktad på ekonomi och personaluppföljning. Målen i styrkortet och nämndernas aktiviteter följs upp i samband med delårsrapport 2. Bedömningen av ekonomin bygger på de prognoser som nämnder/förvaltningar har gjort samt senaste indikation av skatteunderlagets utveckling (februari 2021) på skatter och statsbidrag. I nämndernas delårsrapporter redovisas också viktigare händelser under perioden. En kort sammanfattning av respektive nämnds delårsrapport finns i slutet av den här rapporten.

Antal anställda har ökat med 53 personer jämfört med februari 2020 och uppgår nu till 6 643 personer. Vid årsskiftet uppgick antal anställda till 6 596.

Den faktiskt arbetade tiden under januari och februari 2021 jämfört med samma period 2020 har förändrats marginellt och motsvarar en minskning på 4 årsarbetare. Sjuktalet i perioden januari-februari är 6,7 procent vilket är en ökning jämfört med samma period föregående år.

Årets resultat prognostiseras till 96 mnkr. Det är en positiv budgetavvikelse med 9 mnkr. Fyra av sju nämnder bedömer att de inte kommer att klara sin budget. Övriga nämnder prognostiserar ett resultat i balans med budget. Nämndernas sammanlagda årsprognos visar en budgetavvikelse på -71 mnkr som uppvägs av att finansförvaltningen har positiva budgetavvikelser för skatteintäkter, finansnetto och reavinst.

Årsprognosen innebär att årets resultat i förhållande till nettokostnaderna bedöms bli 1,7 procent. Det finansiella målet för årets resultat i förhållande till nettokostnaderna är 1 procent 2021. Även det finansiella målet för budgeterat resultat i förhållande till nettokostnaderna är 1 procent 2021. Båda resultatmålen bedöms kunna uppnås.

I årsprognosen ingår vinster från fastighetsförsäljningar med 39 mnkr. Finansnettot bedöms bli positivt med 6 mnkr och beror på värdeökningar i pensionsmedelsportföljen. Soliditeten prognostiseras till 42,1 procent vid årets slut givet prognoserna för investeringar, avskrivningar och resultat. Det är en liten förbättring med 0,2 procentenheter men innebär att soliditetsmålet på 45 procent inte uppnås.

Periodens resultat uppgår till 111 mnkr. Nettokostnadsutvecklingen inklusive finansiella poster är 0,4 procent vilket är lågt. Verksamhetens kostnader har en låg ökning på 1,6 procent medan avskrivningar har ökat med 7,5 procent vilket är mycket men också en logisk konsekvens av de investeringar som gjorts. Den främsta förklaringen till att nettokostnadsökningen är så låg är att verksamhetens intäkter ökat med 3,7 procent bland annat beroende på flera riktade statsbidrag som utbetalats under kvartal 1 men som i vissa fall avser hela året.

Investeringsbudgeten inklusive kompletteringsbudget uppgår till 866 mnkr. Exploateringsbudget inklusive kompletteringsbudget uppgår till 193 mnkr. Sammanlagt innebär det en mycket hög nivå på investerings- och exploateringsbudget på 1 059 mnkr. Den inrapporterade investeringsprognosen för året beräknas till 789 mnkr och exklusive exploateringar till 722 mnkr. Efter årets första tre månader är 10 procent av budgeten förbrukad så en mer rimlig bedömning av prognosen är 500 mnkr.

Händelser av väsentlig betydelse

Pandemins effekter påverkar fortsatt perioden för regionens verksamheter. Arbetsmiljön för Region Gotlands medarbetare har påverkats stort och oro, både privat och arbetsrelaterad ställer krav på ledarskapet utifrån alla nivåer. Nya rekommendationer och sena beslut från aktuellt smittläge ställer krav på verksamheterna och medarbetarna att hålla sig ajour och på kort varsel ställa om. Inom vissa verksamheter påverkas även ekonomin påtagligt.

Sedan januari har antalet smittade per vecka stadigt gått ner, men i mitten av februari, strax innan sportlovet började antalet smittade åter gå upp. Långtids-covid är ytterligare en aspekt av pandemin, som uppskattningsvis utifrån nationell statistik drabbat ca 150 gotlänningar. Dessa personer har långtgående symtom efter en covid-infektion, kunskapen utvecklas över tid och vissa personer kräver mer resurser.

Under julen 2020 kom de första doserna av vaccin till Gotland och fram till 1 april har närmare 5 500 personer fått två doser vaccin, det motsvarar drygt 10 procent av gotlänningarna. 22 procent eller drygt 11 100 har fått dos 1. Vaccinsamordnaren har tillsammans med ett stort team samordnat och hanterat ett omfattande arbete med att beställa, distribuera, boka in, utbilda volontärer och tillfälligt anställda sjuksköterskor, men den största utmaningen har varit tillgången på vaccin och mycket rörliga leveransplaner. Trots det har Gotland haft bra täckningsgrad utifrån nationella riktlinjer.

I den kartläggning gymnasieskolan genomfört konstateras att upp till 20 procent av eleverna missgynnats på grund av distansundervisningen och riskerar att inte erhålla någon gymnasieexamen. Att erbjuda eleverna kompensatorisk undervisning är sannolikt nödvändigt under resten av deras gymnasietid. Även elevernas hälsa har påverkats negativt. För dessa ändamål behöver såväl pedagogisk som elevstödande personal rekryteras. Även inom grundskolan ses risken för kunskapsstapp överhängande om smittläget kräver att grundskolor fortsatt skall bedriva undervisning på distans.

Utöver hanteringen av pandemins effekter har den nya regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 antagits efter en lång och omfattande process, såväl externt som internt. Strategin blir nu styrande för de strategier, program och planer som Region Gotland tar fram och beaktas av övriga offentliga aktörer i deras arbete i länet. Arbetet att ta fram tänkbara scenarior för förutsättningarna att nå målen i den nya regionala utvecklingsstrategin har påbörjats. Arbetet kommer både att ge underlag för framtida planering och verktyg för trend-/omvärldsanalys att använda i flera sammanhang.

I januari drabbades regionen av den första av vad som kom att bli över femhundra belastningsattacker på regionens nätverk. Detta pågick under en period av nästan 8 veckor. Verksamheten påverkades initialt relativt kraftigt då alla som satt hemma och arbetade via regionens förbindelser, slängdes ut, videomöten bröts och andra tjänster som behöver kontakt med internet slutade fungera. Även regionens hemsida påverkades. Stora insatser gjordes för att hantera och begränsa attackerna. Säkerhetskonsulter kontrakterades och kostnaden har uppgått till miljonbelopp. Efter några veckor var situationen mer eller mindre kontrollerbar och påverkan på verksamheterna mindre. Polisen kopplades in från början och i mars kunde man vid en husrannsakan säkerställa bevisning i ärendet.

Inom ramen för regeringens satsning Äldreomsorgslyftet genomför Region Gotland ytterligare satsningar för att stärka och höja kompetensen för äldreomsorgens medarbetare. Hösten 2020 erbjöds visstidsanställda utbildning till vårdbiträde och sedan fast anställning. Under våren 2021 erbjuds tillsvidareanställda möjlighet att utbilda sig till undersköterskor. Un-

dersköterskor erbjuds att studera vidare till specialistundersköterskor inom exempelvis demensvård. Dessutom erbjuds chefer att studera för att utveckla sitt ledarskap. Erbjudandet vänder sig till anställda både i regionen och hos externa utförare.

Från den 1 mars gäller ett nytt LOV-avtal för hemtjänst. Det nya avtalet mellan regionen och hemtjänstutförarna har ökat valfriheten för den som är i behov av hemtjänst. Nu kan brukare välja mellan minst två utförare oavsett var på Gotland denne bor. I det nya avtalet är resursfördelningen differentierad. Det innebär att det är högre ersättning för utförare på landsbygden än i tätorter. Nyhet i avtalet är också att alla hemtjänstleverantörer ansvarar för trygghetslarm.

Regionen har blivit beviljade medel för EU-projektet Digital dialog. Projektet kommer att påbörjas under året och ska utveckla nya digitala tjänster för att underlätta för boende, besökare och företagare på Gotland att interagera med samhällsbyggnadsprocessen. Medarbetare från flera olika förvaltningar kommer att involveras i projektet.

Under perioden har Gotland upplevt "riktig" vinter. Det var över 10 år sedan sist. Vinterväghållning i form av snö- och halkbekämpning har under årets första kvartal inneburit att regionens resurser och medarbetare satts på hårda prov, både gällande arbetsbelastning och ekonomi.

Väsentliga personalförhållanden

Den pågående pandemin har även präglat de första månaderna under 2021 och haft stor fortsatt påverkan på verksamheterna.

Regionen har lagt stort fokus på de arbetsmiljö- och arbetsrättsliga frågor som uppkommit med anledning pandemin. Centrala skyddskommittén (CSK) som under 2020 utökades med HR-chefer och representanter från HR centralt, har fortsatt med möten var 14:e dag. Det har även i samverkan med skyddsombud, chefer och medarbetare genomförts riskbedömningar på regionens alla nivåer. Utökad samverkan med facken kring frågor rörande pandemin har även skett på förvaltningarna.

För att minska trycket på kollektivtrafiken och för att minska smittspridningen så har medarbetare, där det fungerat för verksamheten, arbetat hemifrån. Det har medfört att cheferna har fått arbeta på ett nytt sätt, att leda på distans. Det har även medfört nya arbetssätt med digitala lösningar. Även gymnasieskolans distansundervisning har ställt ökade krav på medarbetare och elever samt ökat krav på digitalisering. Vaccinationsarbetet har satt igång och har medfört ett intensivt arbete med att annonsera och rekrytera personal samt planera inför vaccinationsarbetet.

Löneöversyn 2020 blev försenad på grund av pandemin och det har inneburit att löneöversyn 2020 har avslutats samtidigt som löneöversyn 2021 har påbörjats och detta har medfört extra tryck på cheferna som ska hantera två processer samtidigt.

En omorganisation genomfördes 2021-01-01 genom att försörjningsavdelningen flyttades från regionstyrelseförvaltningen till teknikförvaltningen.

Personalvolym

Personalstatistiken och personalkostnaderna i rapporten baseras på siffror till och med februari 2021.

Anställningsformer	Antal anställda			Antal årsarbetare enl. anställningsavtal	
	Feb 2021	Feb 2020	Dec 2020	Feb 2021	Feb 2020
Alla	6 643	6 590	6 596	6 394	6 297
Tillsvidare	5 701	5 642	5 650	5 504	5 420
Tidsbegränsat	968	965	974	890	878

Anställningsformer	Sysselsättningsgrad % (enligt avtal)		Faktiskt arbetad tid uttryckt i heltidsarbetare (avser produktionstid)	
	Feb 2021	Feb 2020	Jan - Feb 2021	Jan - Feb 2020
Alla	95,6	94,9	5 150	5 154

Region Gotland har i februari 2021, 6 643 månadsavlönade medarbetare, varav 5 701 tillsvidare och 968 visstidsanställda. I december 2020 var antalet tillsvidareanställda medarbetare 5 650, en ökning med 51 tillsvidareanställda medarbetare sedan årsskiftet. Antalet tillsvidareanställda ökar bland annat utifrån att socialförvaltningen medvetet arbetar med att tillsvidareanställa medarbetare för att få en stabilare bemanning med högre sysselsättningsgrader. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen ökar också i antalet tillsvidareanställda genom att lyckas med rekryteringen av medarbetare.

Antalet årsarbetare utifrån anställningsavtal var i februari 2021, 6 394. Projektet heltidsresan har medfört att förvaltningarnas arbete med att höja sysselsättningsgraden har fått effekt. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden under perioden har höjts till 95,6 procent, att jämföra med 94,9 procent under samma period föregående år.

Den faktiskt arbetade tiden, omräknat till heltidsarbetare har förändrats marginellt. Under perioden januari – februari 2021 motsvarar den 5 150 heltidsarbetare vilket kan jämföras med 5 154 under samma period år 2020.

Personalkostnaderna har under januari till februari ökat med 3,4 procent. Kostnadsökningen kan delvis förklaras med att antalet medarbetare har ökat. Pandemin har medfört att övertidskostnaderna ökat, kostnaderna för övertid var dock lägre 2020 än tidigare år. Även sjuklönekostnaderna, framför allt kostnader för sjuklön för dag 2-14, har ökat. Utfallet av löneöversyn 2020 var 2,83 procent. Retroaktiv lön för 2020 års löneöversyn för Kommunals och läkarnas avtalsområde utbetalas på mars respektive aprilönnen.

Sjukfrånvaro

	Sjukfrånvaro i %, ackumulerat januari - februari		Sjukfrånvaro i %, ackumulerat helår	
	2021	2020	2020	2019
Alla	6,7	6,5	7,3	6,1
Kvinnor	7,2	7,2	8,0	6,7
Män	5,1	4,4	5,2	4,3

Det ackumulerade sjuktalet för perioden januari-februari 2021 uppgår till 6,7 procent. Jämfört med samma period föregående år, ses en ökning av sjuktalet med 0,2 procentenheter. Ökningen är lägre än förväntat då regionen under januari och februari 2020 inte hade pandemins påverkan på sjuktalet utan först såg effekter i mars månad. Kvinnors sjuktal är i oförändrat medan männens sjuktal ökar med 0,7 procentenheter under perioden. Samma mönster går att utläsa inom de olika förvaltningarna.

I förvaltningarna ses högre sjuktal inom regionens vård- och omsorgsförvaltningar där både hälso- och sjukvårdsförvaltningen samt socialförvaltningen ökar sina sjuktal. Inom socialförvaltningen återfinns även de högsta sjuktalen. Ökningen förklaras med utvecklingen i pandemin genom en ökad korttidsfrånvaro relaterat till covid-19 eller andra förkylningssymtom, restriktioner om att stanna hemma vid minsta symtom, biverkningar från vaccinationer men även uppskjutna medicinska åtgärder för medarbetare.

Övriga förvaltningar visar på sänkta sjuktal. Möjlighet till hemarbete lyfts som den enskilt viktigaste orsaken till en positiv påverkan på sjuktalet. Även effekter av folkhälsomyndighetens rekommendationer, förbättrade hygienrutiner och en minskning av säsongsbundna sjukdomar framhålls som tänkbara orsaker till utvecklingen.

Utvecklingen av sjuktalen under 2021 är fortfarande osäker. Då pandemins påverkan på sjuktalet fortsatt bedöms vara betydande kommer dess utveckling under året vara av stor betydelse för sjuktalen i regionens verksamheter. Pandemin bedöms även ge långvariga effekter med en stor påverkan på våra verksamheter under en lång tid framåt på sjuktalet genom exempelvis ökad arbetsbelastning, minskad återhämtning och psykisk ohälsa och detta är effekter som vi behöver ta höjd för. Även effekter av de ändringar som sker i sjukförsäkringen kommer under 2021 ha betydelse för utvecklingen av regionens sjuktal.

Ekonomisk uppföljning

Periodens resultat 111 mnkr

Periodens resultat uppgår till 111 mnkr. Nettokostnadsutvecklingen inklusive finansiella poster är 0,4 procent vilket är lågt. Verksamhetens kostnader har en låg ökning på 1,6 procent medan avskrivningar har ökat med 7,5 procent vilket är mycket men också en logisk konsekvens av de investeringar som gjorts. Övergången till komponentredovisning är också en delförklaring till att avskrivningarna ökar. Den främsta förklaringen till att nettokostnadsökningen är så låg är att verksamhetens intäkter ökat med 3,7 procent bland annat beroende på flera riktade statsbidrag som utbetalats under kvartal 1 men som i vissa fall avser hela året.

Skatteintäkter och generella statsbidrag ökat mycket i perioden. Skatteintäkterna ökar med 6,7 procent och förklaringen är positiva skatteavräkningar till följd av att skatteunderlaget bedöms öka mer i prognosen från februari jämfört med tidigare skatteprognoser. De generella statsbidragen har ökat med 26 procent eller 89 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år. Det beror på statens tillskott till kommuner och regioner 2021. De extra statsbidragen 2020 fanns inte med i kvartalsutfallet 2020 då dessa beslutades senare.

Finansiella intäkter har också ökat relativt mycket och det beror på en positiv utveckling för pensionsmedelsportföljen till följd av den starka utvecklingen på aktiemarknaderna. Marknadsvärdet på pensionsportföljen var den 31 mars 295 mnkr. Under perioden har nyavsättningar med 37,5 mnkr gjorts. Tillgångsavgkastningen under första kvartalet uppgår till 5,6 procent motsvarande 15 mnkr.

Likviditeten har varit fortsatt god och möjliggjort att ett lån på 80 mnkr har kunnat lösas vid förfall. Låneskulden vid periodens slut var 494 mnkr. Överlikviditet har också placerats i räntefonder med 100 mnkr. Bedömningen är att inga nya lån kommer att behöva tas upp för att finansiera investeringar i nivå med beslutad budget under 2021 och 2022.

Resultaträkning, mnkr

	Budget 2021	Utfall jan-mars 2021	Utfall jan-mars 2020	Prognos 2021	Bokslut 2020
Intäkter	4 156	993	958	4 214	4 394
Kostnader	-9 489	-2 297	-2 261	-9 675	-9 581
Avskrivningar	-300	-72	-67	-295	-282
Verksamhetens nettokostnader	-5 633	-1 376	-1 370	-5 756	-5 469
Skatteintäkter	4 015	1 048	982	4 131	3 952
Generella statsbidrag och utjämning	1 724	429	340	1 715	1 692
Verksamhetens resultat	106	101	-48	90	175
Finansiella intäkter	15	16	7	31	30
Finansiella kostnader	-34	-6	-8	-25	-50
Årets resultat	87	111	-49	96	155

Årsprognos 96 mnkr

Årets resultat prognostiseras till 96 mnkr. Det är en positiv budgetavvikelse med 9 mnkr. Nämndernas årsprognos är en budgetavvikelse på -71 mnkr som uppvägs av att finansförvaltningen har positiva budgetavvikelser för skatteintäkter, finansnetto och reavinster.

Årsprognosen innebär att årets resultat i förhållande till nettokostnaderna bedöms bli 1,7 procent.

Det finansiella målet för årets resultat i förhållande till nettokostnaderna är 1 procent 2021, en tillfällig sänkning från 2 procent. Även det finansiella målet för budgeterat resultat i förhållande till nettokostnaderna är tillfälligt sänkt till 1 procent 2021. Båda resultatmålen bedöms kunna uppnås.

Nettokostnadsutveckling för helåret prognostiseras till 5,2 procent. Det är en förhållandevis hög ökning men beror på att verksamhetens intäkter prognostiseras att minska med 4,1 procent. Det är i huvudsak bidrag och försäljning av tjänster samt vinster från fastighetsförsäljningar som står för minskningen. Verksamheternas kostnader bedöms öka med 1 procent och avskrivningar med 4,6 procent.

Utveckling av skatteintäkter och generella statsbidrag prognostiseras sammanlagt öka med 3,6 procent enligt senaste skatteprognos från SKR i februari. Skatteintäkterna bedöms öka med 4,5 procent motsvarande 179 mnkr. Det är en förhållandevis stor ökning men beror på en mycket svag ökning av skatteintäkterna 2020 till följd av pandemin. Generella statsbidrag uppskattas öka med 1,4 procent. Den låga ökningen beror på att det under föregående år beslutades om stora tillfälliga statsbidrag för 2020.

Att nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkter och generella statsbidrag innebär att årets resultat i jämförelse med föregående år försämras men från en hög resultatnivå föregående år.

Pensionsskulden förväntas öka väldigt mycket under 2021 till följd av ändrade livslängdsantaganden. SKR väntas besluta om de nya livslängdsantagandena i slutet av april. Förslaget innebär att pensionsskulden kommer att öka med ca 5 procent för kommuner och drygt 6 procent för regioner. För Region Gotland blir effekten av de nya livslängderna att pensionsskulden i balansräkningen momentant ökar med ca 68 mnkr mer 2021 än vad skulden skulle ha ökat med de befintliga livslängdsantagandena. Det motsvarar 5,8 procent ökning. Den sammanlagda ökningen av pensionsskulden i balansräkningen prognostiseras till 130 mnkr och innebär att skulden i balansräkningen kommer att uppgå till 1 218 mnkr vid årets slut. Skuldökningen belastar årets resultat.

I årsprognosen ingår vinster från fastighetsförsäljningar med 39 mnkr. Finansnettot bedöms bli positivt med 6 mnkr och beror på värdeökningar i pensionsmedelsportföljen. Soliditeten prognostiseras till 42,1 procent vid årets slut givet prognoserna för investeringar, avskrivningar och resultat. Det är en liten förbättring med 0,2 procentenheter men innebär att soliditetsmålet 45 procent inte uppnås.

Nämndernas periodresultat och årsprognos

Nämndernas periodresultat 19 mnkr

Nämndernas periodresultat är 19 mnkr. Fem nämnder redovisar positiva budgetavvikelser medan två har negativa budgetavvikelser i perioden.

Hälso- och sjukvården har ett periodresultat på 24 mnkr vilket beror på att flera statsbidrag inkommit under perioden varav vissa avser helåret 2021 men redovisats i perioden.

Socialnämnden har ett periodresultat på 10 mnkr och som beror på lägre kostnader för köp av verksamhet inom äldreomsorg och invid- och familjeomsorg.

Tekniska nämnden har ett stort underskott i perioden på -17 mnkr. Intäkterna har negativ budgetavvikelse på 11 mnkr. Taxor och avgifter har en negativ budgetavvikelse på 20 mnkr. Även på kostnadssidan har man en negativ budgetavvikelse. Kostnader för el, fjärrvärme och förbrukningsmaterial har de största budgetavvikelserna. Alla verksamheter utom försörjningsverksamheten har underskott.

Regionstyrelsen har underskott mot budget med -4 mnkr. Räddningstjänsten har ett underskott på 1 mnkr som balanseras av ett överskott i politikerorganisationen beroende på lägre kostnader. Regionstyrelseförvaltningen har ett underskott på -4 mnkr som beror på att utbetalningar för näringslivsbidrag, partistöd samt kultur- och fritidsbidrag som avser helåret genomförts under perioden medan budgeten är jämnt fördelad över perioden.

Sammanställning av utfall och prognos per nämnd, mnkr

Nämnd	Budget	Utfall	Avvikelse	Årsbudget	Prognos	Helårs-	Bokslut
	jan-mars	jan-mars	jan-mars	2021	2021	avvikelse	2020
Regionstyrelsen	120	123	-3	486	497	-11	25
<i>varav</i>							
<i>politikerorganisationen</i>	8	7	1	31	29	2	4
<i>regionstyrelseförvaltningen</i>	97	101	-4	400	408	-8	26
<i>räddningstjänst</i>	14	15	-1	55	60	-5	-5
Tekniska nämnden	42	59	-17	181	228	-47	-30
Miljö- och byggnämnden	7	7	0	30	31	-1	-1
Barn- och utbildningsnämnden	311	309	2	1 250	1 263	-13	12
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	81	77	4	329	328	1	-2
Socialnämnden	359	349	10	1 468	1 468	0	16
Hälso- och sjukvårdsnämnden	462	438	24	1 821	1 821	0	9
Summa	1 381	1 362	19	5 565	5 636	-71	29

Nämndernas årsprognos -71 mnkr

Nämnderna prognostiserar ett samlat underskott mot budget på -71 mnkr. Fyra av sju nämnder bedömer att de inte kommer att klara sin budget. Övriga nämnder prognostiserar ett resultat i balans med budget.

Tekniska nämnden har ett mycket stort prognostiserat underskott på -47 mnkr som utgörs av både lägre intäkter och högre kostnader ungefär lika fördelat. Flera verksamheter har stora underskott. Kollektivtrafiken (-16 mnkr) har både lägre biljettintäkter (-7 mnkr) och högre kostnader för köp av verksamhet (-8 mnkr). De lägre intäkterna är relaterade till pandemin och på kostnadssidan är det kopplat till nytt avtal och ambitionshöjning. Vatten- och avloppsverksamheten (-16 mnkr) beror på lägre intäkter än budgeterat kopplat till pandemin men prognosen är osäker. Ett utökad uppdrag för enskilda vägar bedöms leda till ett underskott på -3 mnkr. En digital Almedalsvecka innebär 3,5 mkr i uteblivna intäkter för markupplåtelse. Beslut om kostnadsfria tillstånd för uteserveringar ger 2 mnkr i lägre intäkter. Även verksamheterna hamn respektive avfall prognostiserar underskott.

Barn- och utbildningsnämndens årsprognos är -13 mnkr i budgetavvikelse. Underskotten finns inom grundskolan och särskolan.

Miljö- och byggnämnden har en årsprognos på -1 mnkr och hänförlig plan- och bygglovsverksamheterna.

Regionstyrelsen prognostiserar ett sammanlagt underskott på -11 mnkr hänförligt till regionstyrelseförvaltningen (-8 mnkr) och räddningstjänsten (-5 mnkr). Räddningstjänsten har haft underskott under ett flertal år och det är kopplat till bemanning och handlingsprogram. Ett nytt handlingsprogram håller på att utarbetas och som ska träda ikraft från 2022. Det är viktigt att det samtidigt som beslut om nytt handlingsprogram också beslutas om finansiering av detta. Regionstyrelseförvaltningens underskott beror bland annat på extra stöd till kultur- och fritidsverksamheten. De extra stöden kommer att finansieras genom nyttjande av eget kapital och innebär att förvaltningens budget utökas och när det sker så försvinner förvaltningens budgetavvikelse.

Nettokostnadsutveckling i nämnderna

Intäkter och kostnader i nämnderna, mnkr

	Utfall jan-mars 2021	Utfall jan-mars 2020	Procentuell skillnad
Taxor och Avgifter	129	126	2,4
Statsbidrag	133	102	30,4
Försäljning vara/tjänst	151	144	4,9
Intern resursfördelning	420	428	-1,9
Övriga intäkter	159	158	0,6
Totala intäkter	992	958	3,5
Personal	-934	-899	3,9
Köp av tjänst	-135	-119	13,4
Köp huvudverksamhet	-252	-244	3,3
Förbrukningsmaterial	-144	-140	2,9
Lokaler	-197	-193	2,1
Avskrivningar, internränta	-87	-82	6,1
Intern resursfördelning	-425	-432	-1,6
Övriga kostnader	-180	-213	-15,5
Summa kostnader	-2 354	-2 322	1,4
Nettokostnad	-1 362	-1 364	-0,1

Nämndernas nettokostnader i perioden är oförändrade jämfört med föregående år. Det beror på att kostnaderna har en förhållandevis låg ökningstakt på 1,4 procent samtidigt som intäkterna har ökat med 3,5 procent.

Personalkostnaderna har ökat med 3,9 procent. Löneöversynen 2020 gav en genomsnittlig löneökning med 2,8 procent och förklarar en del av personalkostnadernas ökning men inte hela. Övertidskostnader och sjuklöner har ökat mycket jämfört med föregående år och kan relateras till pandemin.

Köp av tjänster har ökat med 13,4 procent vilket är mycket. Det är laboratorieanalyser, IT-tjänster och hyrpersonal som står för ökningen.

Avskrivningar och internränta har ökat med 6,1 procent och beror på en hög investeringstakt.

Övriga kostnader har minskat med 15,5 procent motsvarande 32 mnkr. I övriga kostnader ingår bland annat transporter och resor, bidrag och transfereringar. Transporter och resor har minskat med 8 mnkr, varav personalens resekostnader har minskat med 5 mnkr och kan relateras till pandemin. Bidragen till föreningar har minskat med 33 mnkr och förklaringen är att utbetalningar av bidragen till föreningarna tidigare lades 2020 på grund av pandemin.

Intäkternas ökning med 3,5 procent beror på att statsbidragen ökat väldigt mycket, 30,4 procent motsvarande 31 mnkr. Statsbidrag till följd av pandemin uppgår till 37 mnkr varav 9 mnkr avser sjuklöneersättning för januari-februari.

Eftersom ingen fullständig periodisering görs i delårsrapport 1 är en jämförelse av netto-kostnadsutvecklingen mellan åren lite osäker.

Investeringar och exploatering

Investeringsbudgeten inklusive kompletteringsbudget uppgår till 866 mnkr. Exploateringsbudget inklusive kompletteringsbudget uppgår till 193 mnkr. Sammanlagt innebär det en mycket hög nivå på investerings- och exploateringsbudget på 1 059 mnkr som om alla projekt skulle genomföras i år, kräver extern finansiering.

Investeringsprognosen för året beräknas till 789 mnkr inklusive de pågående projekt som finns i kompletteringsbudgeten. Den prognos nämnderna lämnat innebär att 74 procent av budgeten förväntas komma att utnyttjas. De senaste fem åren har mellan 46-67 procent av budgeten förbrukats under året. Efter årets första tre månader är 10 procent av budgeten förbrukad så en mer rimlig bedömning av prognosen är 500 mnkr.

Beräknad utgift 2021 för stora investeringsprojekt:

- Reinvestering i vatten- och avloppsanläggningar: 92 mnkr
- Planerat underhåll av fastigheter: 48 mnkr
- Korttidsboende Visby: 48 mnkr

Beräknad utgift 2021 för stora exploateringsprojekt:

- Kvarteret Visborg: 20 mnkr
- Industrimark: 8 mnkr
- Kvarteret Brodösen i Terra Nova: 7 mnkr

Investeringar och exploatering 2021, mnkr

Nämnd	Budget inkl. kompletteringsbudget	Utfall jan-mars 2021	Årsprognos 2021
Regionstyrelsen	70	7	50
<i>varav</i>			
<i>regionstyrelseförvaltningen</i>	58	6	38
<i>räddningstjänst</i>	12	1	12
Tekniska nämnden	585	81	485
Miljö- och byggnämnden	1	0	1
Barn- och utbildningsnämnden	56	6	56
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	7	0	7
Socialnämnden	70	0	69
Hälso- och sjukvårdsnämnden	77	3	54
Summa investering	866	97	722
Exploatering	193	8	67
<i>varav</i>			
<i>regionstyrelsen</i>	56	0	14
<i>tekniska nämnden</i>	137	8	53
Summa investering och exploatering	1 059	105	789

Nämndernas sammanfattande kommentarer

Nedan följer nämndernas sammanfattning från den egna delårsrapporten.

Regionstyrelsen, -11 mnkr**Regionstyrelseförvaltningen, -8 mnkr**

Regionstyrelseförvaltningen har under perioden bedrivit ett aktivt arbete för att bidra till regionens måluppfyllelse samtidigt som verksamheten anpassats och förändrats för att hantera effekterna av den uppkomna pandemin.

Den nya regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 har antagits och arbetet med implementering har inletts. Digitaliseringen har varit i fokus och stora insatser har gjorts för att förbättra möjligheterna till kvalitetshöjningar och effektiviseringar framåt inom såväl förvaltningen som i regionen som helhet. En sårbarhet i IT-infrastrukturen visade sig under perioden utifrån de belastningsattacker som Region Gotland utsattes för och fått hantera. Aktuellt under perioden och även framåt är bland annat Almedalsveckans utveckling, ny styrmodell, nytt kollektivtrafikavtal, framtidens måltidsverksamhet, utveckling av biblioteken och informationsförvaltning/e-arkiv.

Periodens resultat uppgår till -4,0 mnkr. Förvaltningen prognostiserar på helår en nettokostnad på 408,6 mnkr, vilket är 8,4 mnkr mer än grundbudget. Beslut har fattats om att nyttja eget kapital med motsvarande belopp. Detta för bland annat extra stöd till kultur- och fritidsverksamheten utifrån pågående pandemi. När det egna kapitalet tillförs budgeten

prognostiseras ett nollresultat mot budget. Av beviljat investeringsutrymme beräknas cirka hälften åtgå under året, 51,7 mnkr.

Pandemin har inneburit att vissa yrkeskategorier arbetar på distans i olika omfattning av arbetstiden och att arbetssätten har utvecklats att bli mera digitala. Trots pågående pandemi är sjuktalet lägre jämfört med samma period föregående år. Den 1 januari 2021 trädde Hel-tid som norm i kraft, vilket berör samtliga medarbetare inom Kommunals avtalsområde. Från årsskiftet har 25 medarbetare, flertalet från måltidsverksamheten, önskat och också fått utökad sysselsättningsgrad.

Samhällsbyggnadsförvaltningen - Räddningstjänsten, -5 mnkr

Många enheter får förändrade arbetssituationer i och med Coronaepidemin. För räddningstjänsten är det i synnerhet den uppsökande tillsynsverksamhet, detta påverkar också de förväntade inkomsterna negativt.

För räddningstjänsten har sjuktalet ökat jämfört med föregående år från 5,2 procent till 8,9 procent.

De i verksamhetsplanen fastställda aktiviteterna har påbörjats under årets första månader, och de följs löpande upp av ledningsgruppen på samhällsbyggnadsförvaltningen. Räddningstjänsten prognostiserar ett ekonomiskt underskott för helåret. Prognosen som räddningstjänsten lämnar i samband med delårsrapport 1 är ett underskott på 4,7 mnkr år 2021.

Politikerorganisationen, 2 mnkr

Under begreppet politikerorganisationen redovisas det samlade resultatet för anslagen för regionfullmäktige, regionstyrelse, revision, överförmyndarnämnd, valnämnd och patientnämnd.

Den samlade prognosen för 2021 är enligt följande i mnkr:

Regionfullmäktige	+0,4
Regionstyrelse	+1,5
Revision	0
Valnämnd	0
Överförmyndarnämnd	0
Patientnämnd	0
Totalt resultat	+1,9

Den positiva prognosen för regionstyrelsen hänförs i huvudsak till pandemirelaterade orsaker så som minskat resande, låg representation och minskade kostnader i allmänhet. Vidare beräknas även anslaget för utbildning av förtroendevalda inte åtgå i budgeterad omfattning. Överskottet för regionfullmäktige hänförs till lägre sammanträdeskostnader utifrån att sammanträden varit digitala samt att representationen är obefintlig vad gäller bidrag till konferenser som hålls på ön. Övriga nämnder beräknas för närvarande uppvisa ett nollresultat.

Tekniska nämnden, -47 mnkr

Pandemin fortsätter att påverka nämndens verksamhet. Verksamheten fungerar dock väl vilket bl.a. visar sig i så gott som inga Covid-relaterade störningar och en sjukfrånvaro i

samma nivå som innan pandemin. I ett ekonomiskt perspektiv ser vi dessvärre en betydande negativ påverkan som framför allt visar sig i kollektivtrafiken men även intäkter från markupplåtelse, parkering och hamnverksamhet. Detta tillsammans med bl.a. ökade kapitalkostnader inom VA-verksamheten medför att resultatet per första kvartalet är -16 950 tkr och att helårsprognosen pekar på -46 984 tkr.

Förvaltningen har per 1 januari växt med ca 170 personer då försörjningsavdelningen flyttats från RSF till TKF. Överflyttningen har i alla stycken varit lyckad och integreringen av den nya verksamheten är i full gång.

På grund av tillkommande och tidigare lagda investeringar har den redan mycket ambitiösa VA-planen behövt revideras för att bli realistisk. Detta framgår tydligt i Strategisk plan och Budget och får även viss påverkan på årets VA-investeringar. Kollektivtrafikens ekonomi är fortsatt en utmaning som kommer att kräva en rad åtgärder för att visa acceptabla resultat.

Miljö- och byggnämnden, -1 mnkr

Miljö- och byggnämnden äskade inför 2021, 4 mnkr för att uppnå en balans mellan uppdrag och ekonomi. Nämnden har inför 2021 fått ett ramtillskott på 3 mnkr. Detta innebär att nämnden har en ökad ramtilldelning för att bedriva de skattefinansierade delarna av verksamheten.

Pandemin fortsätter att medföra osäkerhet kring hur framför allt tillsynsarbetet som nämnden ansvarar för, kan bedrivas under året och det medför också kostnader och förlorade intäkter för enheter inom förvaltningen.

Region Gotland ser över samhällsbyggnadsprocessen som helhet, där samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter deltar i allra högsta grad. Detta kommer på sikt dels skapa en bättre process inom Region Gotland och för våra medborgare. Översynen av samhällsbyggnadsprocessen beräknas vara klar under 2021.

Arbetet med framtagande av ny översiktsplan för Gotland, innebär för samhällsbyggnadsförvaltningen att resurser från flera av förvaltningens verksamheter är inblandade. Det är totalt 19 personer på olika procent av heltid, som är involverade. För förvaltningen, blir det cirka 4-5 heltidstjänster som vanligtvis arbetar externt. Detta innebär att mindre arbete kan utföras externt, vilket kommer påverka tillsyns- och aktivitetsplaner samt ekonomin negativt, då mycket av det externa arbetet är debiterbart.

Projektet DiSa, Digital Samhällsbyggnad, går in i avslutningsfas under sommaren och hösten 2021. Implementeringen av de utvecklade tjänsterna i förvaltningen pågår för fullt och kommer pågå även under 2022, ett arbete som ledningsgruppen är ansvarig för. Det betyder att under kommande år, kommer SBF gå över till en helt digitaliserad samhällsbyggnadsprocess, vilket kommer få en positiv påverkan på ekonomin, produktiviteten och rätts-säkerheten.

Barn- och utbildningsnämnden, -13 mnkr

Coronapandemin överskuggar samtliga väsentliga händelser under delår 1 och påverkar både kvalitet och ekonomi idag och med största sannolikhet resten av året. Utifrån rådande snittläge har tre av grundskolans högstadieskolor undervisat på distans helt eller delvis under perioder. Det är för tidigt att prata om kunskapsstapp men skolorna är mycket uppmärksamma på den risken och har en beredskap för extra insatser, till exempel lovskola.

Förskolans och grundskolans fokus ligger just nu på att genomföra de uppdrag som nämnden gav i samband med beslutet om framtidens för- och grundskola. De stora utmaningarna som pekades ut i nulägesbeskrivningen är lärarbrist, bristande likvärdighet och ansträngd ekonomi. Med en bibehållen skolstruktur har behov och förväntningarna på investeringar ökat markant.

Prognosen för helåret 2021 visar ett negativt resultat på 13 mnkr. I stort sett samtliga inlämnade prognoser från avdelningarna visar ett balanserat eller positivt resultat, förutom särskolan och grundskolan. Periodens resultat minskar från 6,9 mnkr till 2,4 mnkr vilket gör att periodens resultat har försämrats med 4,5 mnkr.

Nettokostnaden har för perioden ökat med 8,8 mnkr och motsvarar 2,9 procent öknings-takten för de egna kostnaderna 2,4 procent och intäkterna 1,7 procent. Prognosen för den interna resursfördelningen pekar på ett överskott på 1,8 mnkr och avser 25 färre barn och elever. Prognosen för den köpta huvudverksamheten visar på en negativ avvikelse motsvarande 859 000 kronor och avser 143 fler barn och elever. Prognosen för investeringarna är vid årets slut i balans.

Antalet månadsuppföljningar med prognos på avdelningsnivå kommer att bli fyra under året och dessa är delår 1, april och delår 2 samt årsbokslut.

Det finns stora rekryteringsutmaningar gällande lärare inom för- och grundskola, inklusive fritidshemmen och även i särskolan. Arbetet med aktiviteterna i kompetensförsörjningsplanen har intensifierats.

Antalet anställda och faktisk arbetad tid är jämförbar med föregående år. Den totala sjukfrånvaron inom BUN:s ansvarsområde har minskat med 0,22 enheter i förhållande till föregående period. Samtliga avdelningar har minskad sjukfrånvaro utom grundskolan som har en ökning med 0,39 procentenheter.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, 1 mnkr

Corona överskuggar samtliga väsentliga händelser under delår 1 och har sin påverkan på både kvalitet och ekonomi idag och med största sannolikhet resten av året. Nya rekommendationer och sena beslut utifrån aktuellt smittläge ställer krav på verksamheterna och medarbetarna att hålla sig ajour och på kort varsel ställa om. Behovet av kommunikation är stort.

Nämndens verksamheter har haft helt eller delvis distansundervisning under perioden och det syns nu tydliga tecken på kunskapstapp och psykisk ohälsa till följd av pandemin. Verksamheterna har ambitiösa upplägg för att kompensera för detta, till exempel genom extra undervisning och lovskola.

En effekt av pandemin är att fler människor behöver göra omställningar i livet och både arbetsmarknad och etablering och vuxenutbildningen har fått ett ökat antal deltagare och studerande. Förväntningarna på dessa verksamheter har ökat.

Prognosen för helåret 2021 visar ett positivt resultat på 1,2 mnkr. I stort sett samtliga inlämnade prognoser från verksamheterna visar ett balanserat eller positivt resultat, förutom Wisbygymnasiet, folkhögskolan och IT-enheten. Nämndens strävan är att samtliga verksamheter ska uppnå minst ett balanserat resultat. Periodens resultat för 2021 visar i jämförelse med 2020 ett ökat resultat med 2,5 mnkr.

Nettokostnaden är för perioden i stort oförändrad och motsvarar 0,2 procentenheter ökningstakten för de egna kostnaderna 2,0 procent och intäkterna 4,4 procent.

I den kommunala gymnasieskolan beräknas det bli 22 elever färre än budgeterat, vilket blir en positiv post i resursfördelningen motsvarande 3,6 mnkr. I resursfördelningen medräknas även inkomna ersättningarna för asyl och etablering dessa ersättningar räcker inte till i förhållande till det budgeterade värdet och dess ändamål, för att exempelvis finansiera studiehandledare m.fl. vilket medför att den slutliga prognosen för resursfördelningen blir positiv på 2,1 mnkr. De interkommunala utbetalningarna och ersättningarna till fristående huvudman beräknas göra ett positivt resultat på 1,2 mnkr. Prognosen för investeringar är vid årets slut i balans.

Rekryteringsutmaningarna generellt är fortsatt stora. En förändrad lönebild med höjda förväntningar gällande lönenivå vid nyrekrytering bidrar till svårigheten att rekrytera. Samtidigt pågår ett brett kompetensförsörjningsarbete med ett flertal aktiviteter. Sjukfrånvaron inom hela gymnasie- och vuxenutbildningens ansvarsområde har minskat med 0,71 enheter i förhållande till föregående period. Utvecklingen varierar mellan verksamheterna, där uppvisar gymnasiet en marginell ökning med 0,39 enheter och ungdomsenheten den största minskningen med 5,51 enheter.

Socialnämnden, 0 mnkr

Pandemin har stor påverkan på socialförvaltningens verksamheter och kommer troligen att ge effekt en lång tid framåt. I Socialstyrelsens årliga lägesrapport om vård och omsorg för äldre konstaterar de att pandemin har drabbat omsorgen för de äldre i Sverige hårt. Förra året flyttade betydligt färre in på särskilda boenden för äldre än tidigare år. Även andelen äldre som sökt och fått hemtjänst för första gången minskade betydligt, vilket kan innebära ett uppdämt behov när pandemin avtar.

Pandemin har präglat även vårens arbete och kommer fortsatt bidra till en ökad digitalisering och hemarbete för ett flertal medarbetare och chefer. På omvårdnadssidan har verksamheterna arbetat med att hitta flexibla lösningar på bemanningsfrågan som fungerar både för verksamheten och medarbetarna. Vaccinationerna av brukare inom äldreomsorgen tycks ha bidragit till att hålla smittan borta från verksamheterna. Medarbetare och chefer har fått utstå en tung arbetsbelastning och det finns ett stort behov av återhämtning i många av förvaltningens verksamheter. Bemanningen inom omvårdnadsområdet har påverkats negativt av en hög sjukfrånvaro kopplad till pandemin och dess restriktioner. I de avdelningar där hemarbete varit möjligt har sjukfrånvaron inte alls påverkats på samma sätt. Under första kvartalet har förvaltningen, trots pandemin, genomfört en rad väsentliga aktiviteter som påverkat personalförhållandena.

Socialförvaltningen har minskat antalet anställda mellan 2020 och 2021 men samtidigt fortsatt att öka andelen tillsvidareanställda. Under inledningen av 2021 ligger förvaltningens ackumulerade sjuktal över nivån för 2020 vilket förklaras med utvecklingen i pandemin. Enheterna arbetar intensivt med att trygga arbetsmiljön för medarbetarna genom satsning på information, utbildning och användning av skyddsutrustning och basala hygienrutiner. Restriktioner om att stanna hemma vid minsta symtom, biverkningar från vaccinationer och uppskjutna medicinska åtgärder har bidragit till en ökad sjukfrånvaro.

För perioden redovisas ett överskott mot budget på 9,5 mnkr. Överskottet avser äldreomsorgen och beror till stor del på effekter av pandemin. Behovet av äldreomsorg är lägre än budgeterat. För LSS-verksamheten redovisas underskott trots låga kostnader nationellt sett, vilket tyder på att verksamheten är underfinansierad. Kostnaderna för barn- och ungdomsvården fortsätter att minska vilket är en effekt av arbetet med att minska placeringarna. Däremot ökar kostnaderna för försörjningsstödet, vilket kan kopplas till pandemin då det är främst en ökning hos gruppen arbetslösa.

Personalkostnaderna ökar i nivå med löneökningarna totalt sett. Det är dock ökade kostnader för sjuklöner på grund av pandemin och hittills har förvaltningen fått statlig ersättning med 5 mnkr. Det är en stor utmaning framåt att sänka sjuktalet. Omställningen till heltid ökar kostnaderna, framför allt inom särskilt boende för äldre.

För helåret är prognosen en ekonomi i balans men det är svårt att bedöma med hänsyn till pandemin och att det bara gått tre månader av året. Det finns inga klara besked om de ökade kostnaderna pandemin medför kommer att ersättas från staten. Under året får socialförvaltningen betydligt mer statsbidrag än tidigare år, bidragen är riktade till äldreomsorgen och avser kompetensutveckling samt kvalitetshöjning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden, 0 mnkr

Pandemin är fortfarande i fokus under årets tre första månader. Smittspridningen som minskade efter årsskiftet har återigen börjat vända uppåt mot slutet av perioden. Vaccineringen är igång men ställer stora krav på flexibilitet då tillgången på vaccin har varit lägre än förväntat. Trots det ligger Gotland bra till vad gäller täckningsgrad.

Under perioden har nämnden beslutat att återta driften av 1177 Vårdguiden med anledning av att inga anbud kom in på upphandlingen, en utvärdering har gjorts av Första linjen och paviljonglösningen för tillfälligt utökade lokaler vid lasarettet har tyvärr behövts senareläggas.

Pandemin har präglat förvaltningen mycket på personalsidan. En ökad korttidsfrånvaro syns i jämförelse med samma period förra året. Antalet heltidsarbetare ökar jämfört med samma period föregående år, vilket bland annat kan härledas till förstärkningar med anledning av pandemin, men även tillsättning av tidigare vakanta tjänster.

Periodens resultat för hälso- och sjukvården är 23,8 mnkr varav 26,9 mnkr på intäkter och -3,1 mnkr på kostnader. Jämfört mot samma period föregående år är kostnadsutvecklingen 26,3 mnkr eller 5,3 procent vilket kan betraktas som högt men förväntat med hänsyn till rådande pandemi. Exkluderat kostnader hänförliga till pandemin hamnar kostnadsutvecklingen på 1,5 procent för perioden, vilket kan betraktas som lågt med hänsyn till löne- och prisökningar.